

Quan torno a visitar els racons més amagats de la meua vida després de molt de temps, m'assalten els records més insignificants. L'hule de quadrats blancs amb petits molins de vent de color blau, amb la taca descolorida dels nostres quatre llocs a la taula de la cuina. L'olor intensa del cafè del pare —tan carregat que gairebé tenia vida pròpia—, que s'anava bevent a glops després de sopar i fins a l'hora d'anar al llit, i que el feia dormir amb la serenor d'una esfínx. El vent empipador, l'únic element sempre present a Marias Coulee, que xiulava per qualsevol escletxa de la casa com si l'hi haguessin convidat a passar.

Aquella nit sèiem als nostres llocs habituals al voltant de la taula. En Toby pintava el dibuix d'una batalla entre vaixells pirates amb tanta energia com li permetia la mà, jo feia deures al quadern, i en Damon, que també s'hi hauria d'haver posat, estava concentrat en un joc secret que ell mateix s'havia inventat, un solitari de dòmino. Des del cap de taula, de tant en tant se sentia com anaven passant les pàgines del diari. Imaginem-nos el pare —amb el dit resseguint el text— llegint els anuncis per paraules, gairebé sempre inútils, de la *Westwater Gazette* que havia arribat amb la saca de correus i les provisions de la setmana, entretingut buscant un parell de cavalls de tir bons però bé de preu. Llavors aquest dit curiós s'atura en un titular concret. Encara avui sento la rialla que li van provocar aquelles línies tipografiades. El pare tenia una manera de

riure a batzegades, com si primer hagués de trobar-hi la gràcia amb el nas.

Vaig aixecar la vista de l'exercici de geografia i em vaig trobar el diari obert al davant. El dit polze del pare assenyalava el titular d'un anunci de feina com un saurí apunta amb la vareta allà on ha trobat aigua.

—Paul, mira't això. Llegeix-ho en veu alta.

Ho vaig llegir, i en Damon i en Toby van deixar el que estaven fent per assimilar aquelles cinc paraules senzilles però confuses:

NO CUINA PERÒ TAMPOC MOSSEGA

A casa, la preparació dels àpats no era un tema per fer-ne broma. Però el pare semblava tot cofoi i em va indicar amb el cap que continués llegint.

Vídua busca feina de minyona.

Moral sòlida, disposició total. Cap habilitat culinària, però impecable en la resta de feines de la llar. Sou negociable, però ha d'incloure bitllet de ferrocarril fins a Montana; compromís garantit durant un any. Responeu a l'apartat de correus número 19 de l'oficina de Lowry Hill, Minneapolis, Minnesota.

Minneapolis era a més de mil cinc-cents quilòmetres a l'est, més lluny d'on podia arribar l'atac d'entusiasme que vèiem que li estava agafant al pare. Però es comportava com si no tingués cap intenció de perdre el temps demanant-nos què en pensàvem.

—Nois... Què us semblaria tenir minyona?

—S'encarregarà de munyir les vaques? —va preguntar en Damon, el més caut de tots.

La pregunta va fer rumiar el pare un instant. Delimitar quines

de les tasques de la granja es podien interpretar com una extensió lògica de les de la llar era exactament la mena de qüestió que li agradava tenir controlada.

—Ben vist, Damon. No veig cap raó per la qual no puguem estipular que la fabricació de la mantega comença quan surt de la vaca.

En Toby ja ho tenia coll avall.

—On dormirà? —va voler saber.

Aquesta el pare ja la tenia preparada.

—En George i la Rae tenen una habitació de convidats que ha quedat lliure ara que la mestra ja no hi viu.

L'entusiasme del pare s'escampava de pressa. De cop i volta, teníem uns parents, a la granja del costat, que buscaven algú per viure a casa seva i encara no ho sabien, tal com nosaltres tampoc sabíem, fins feia dos minuts, que el que ens calia era algú que fes les feines de casa.

—Lowry Hill... —El pare havia tornat a l'anunci del diari, com si hi conversés—. Si no vaig errat, això és al rovell de l'ou de Minneapolis.

Jo detestava haver d'assenyalar el que era obvi, però era una tasca que semblava que corresponia al fill gran de l'Oliver Milliron.

—Pare, ara ja ens hem acostumat a tenir la casa desendregada. És la part culinària la que tu mateix dius que no li desitjaries ni al teu pitjor enemic.

El pare sabia —tots ho sabíem— que el tenia acorralat.

El cap d'en Damon es va girar, i tot seguit el d'en Toby, per veure com se'n podia sortir. Casa nostra era objecte d'una mena de consternació febril per part de les dones que lluien el davantal amb orgull. La granja rutllava, érem relativament rics i alhora «la ballàvem magra», tal com ho deien. La riquesa provenia de la venda del

negoci de traginer del pare a Manitowoc, Wisconsin. La part «magra» de la nostra situació era la làpida que feia un any que descansava al cementiri de Marias Coulee. La inscripció, cisellada als nostres cors i també a la pedra, deia: «Florence Milliron, esposa i mare estimada (1874-1908)». Per més que cadascun de nosaltres l'enyorés en diferents moments del dia, els àpats assenyalaven el moment en què es produïa una mena de sotragada d'ànim col·lectiva, cada vegada que contemplàvem el que el pare ens posava a taula amb penes i treballs. «Carn picada refregida, el plat preferit de tothom», gosava anunciar amb desesperació mentre ens plantava al davant un mena d'estofat de sobralles recremades.

Però aquell dia el pare va optar per fer una bona glopada del seu cafè infame i em va donar una resposta, que no acabava de ser-ho:

—Els anuncis per paraules són així, saps, Paul? Sempre s'hi ha de llegir entre lletres. Només caldrà negociar una mica. Si m'agrada apostar, diria que la senyora Minneapolis no és tan tímida amb els fogons com ens diu que és.

—Però...

El meu dit índex assenyalava directament les cinc paraules en negreta del titular.

—Va estar casada... —El pare va rebatre l'evidència—. O sigui que es devia saber moure per la cuina.

—Potser el marit es va morir de gana —vaig apuntar amb la sagacitat d'un nano de tretze anys.

—Fuig!... Qualsevol dona sap cuinar. Au, Paul, agafa paper i una ploma que funcioni.

